

Ursa an choguidh críoch Laighean

[Mac Airt, Seán, *Leabhar Branach*, Dublin, 1944, poem 51]

Cúchonnacht Ó Dálaigh .cc.

1 Ursa an choguidh críoch Laighean,
mór gceardcha do fiadhnaigheadh,
re headh n-anbhuaine innte
treabh armnuaidhe innithe.

2 Mar tá riamh ó ré na sean,
móide carthar críoch Laighean,
lé díon bagair, lé cosc cáigh
'na posd cagaidh do chongmháil.

3 Críoch Laighion na learg síthe
eochair glas ngiall gcoigcríche,
cédtobhach cairte na sean,
sédtolach mhaicne Míleadh.

4 Buime biodhbhadh na Fódla,
aondaingean fear bhforfhógra,
críoch thirmlíggeal armghlan fhionn,
imdhídean fhaghla Éireann.

5 Seanaitreabh sinnsear síl Broin,
uaim a síodha a seól cogaidh,
ré ngnáthuighthear comhdha a gcean
máthairthreabh fhoghla is airgneadh.

6 Giodh mór lá do leigeadh riamh
cóir cáich ré cóigeadh Ghailian,
tearc uaidh lé tóir dá treisi
do-chuaidh cóir na críchei-si.

7 Atá éinchineadh innte
nách leig do lucht aidhmillte
buain ré feirg a foghla dhí,
dan ceird comhdha na críche.

8 Dá gceangladh an cath Laighneach
síoth do chead a gcomhairleach,
ní léigfiodh síol mbosghlan mBroin
díobh gan chosnamh a gcogaidh.

9 Ón chéidfhear do-chuaidh 'na seilbh
d'fhéin Tuadhdmhan na ttreas neimmeirbh
síol mBroin, na beithre cogaidh,

troigh theichmhe ní thugodair.

10 Aithris ar a n-airrdhibh soin
do-ní Feilim mhac Fiachaidh;
scaoiltear síodh Laighneach ré a linn,
díon a n-ainbhreach ar Fhélim.

11 Bheith mar chách ó nach lór lais,
caite dhó ag díon a dhúthchais
ceilt gach éigin dá n-uighe
a mbeirt éididh iarnaidhe?

12 Leis ná cronusghearr choidhche
triall re tosach geamhoidhche,
bheith le sín fhuair na n-oirear
a gcíbh cuain ná crannaigheadh.

13 Ná mothraigheadh mac Fiachaidh
suan sádhail ar óirsciathuibh,
acht breith buidhe bheith mar sin
bheith ag luighe 'na líuirigh.

14 Usaide d'Fheilim Ó Bhroin
triall foghla, fulang dochoir,
teas gliadh 'na ghruaigh ag gabháil,
a bhfuair ón fhiadh d'easanáir.

15 Críoch Laighion na linnteadh mall,
fiú a bhfríoth do throid 'na tiomchall
nách dóigh í d'éineing oilé,
sí ag Féilim dá foraire.

16 Mar sin do fágbhadh feacht n-aon
Cú Chulainn nár char míothaom,
re hucht comhdha in chláir Ultaigh
ar dháimh ndorrdha ndíoghaltaigh.

17 Tarla an uair-si ar ord n-Uladh
geis nár bh éidir d'fhusguladh,
ceas naoidhean ortha ré headh
gan scaoleadh orchra acht d'aoinfhear.

18 Tionóltear leó, ceann a gceann,
ceathra hollchóigidh Éireann
do bhreith na tána ó [a] ttighibh
a leith ágha is aindlighidh.

19 Cú Chulainn an chrotha loinn,
ní fríoth do choisgfeadh comhloinn

colg ná sleagh acht aongha an fhir
do chaomhna chean an chuígidh.

20 Ní bhíodh dearna ar a dath féin
ó threasaibh na triath n-aigmhéisil;
ní bhíodh brat acht corcra ón gcath
ó mhac ochta na n-Ultach.

21 Mar do chaomhuin Cú Chulainn
críoch Leamhna a los deaghfhulaing,
caomhnaidh síodhaidhe síl Broin
tír a fhíonfhuile ar fhoghluibh.

22 Meadh do Choin na gcolg bhfuileach
ar fhoghuil críoch gcomhuidheach.
deaghshamhuil ar choimhdhe a gcruidh,
oighre fearamhail Fiachaídh.

23 Ní fríoth le Coin an chleasruidh,
ag díon an fhuinn imriosnuigh,
leath a bhfuair Féilim Ó Broin
fá éineing dár fhuaigh d'Ultaibh.

24 Minic do bhí ar bheagán suain
ar shlios Bearbha an fhóid fhionnfhuair
is lucht feedhma dá faire,
a n-ucht bearna baoghlaighe.

25 Lá ag Sionainn na sruth n-énach,
áith é ré hucht mBuiltéarach,
lá im Baoill don bheithir Bhranach,
feithimh do thaoibh Thuathalach.

26 Téid go Laoighis lá oile,
lá go himlibh Osruighe,
lá fá bhruach Boguigh Ó Máil,
ní d'fhuath coguidh do chongmháil.

27 Gach ainbhreath dá raibhe riamh
ag cách ar chóigeadh Ghailian,
dá bhreith 'na n-aghaidh ar-ís
samhail don bhreith do-bheirdís.

28 Mlaith do-chuaidh críoch a gcogaidh
síoth d'uaim d'éis a ndearnodair,
luach a síodhchána ag síol mBroin,
ríoghchána dhíobh nách deachaidh.

29 Orra féin d'éis na heachtra,

mór dá macuibh oighreachta
im Dhuibhlinn Cliach mbraonuigh mbinn
'na maoruibh fiach ag Feilim.

30 Ar mhac Fiachaidh [feirrde a mheas]
fulang docra ag díon cairdeas,
Laighnígh gur líon dá annsa
taibhghidh díol san docar-sa.

31 Snadhmaidh síothchána síl Bhroin
inghean Fhiachaidh í Thuathoil,
áladh nách deimhin do dhíol,
bádhadh einigh na n-airdríogh.

32 Minic bhíd ógbhaíd Almhan
dá searc trá gan tionnabhradh,
amharc Úna ar a n-aire,
radharc súla sochaidhe.

33 Ré linn Úna ní aghthair,
dá bhfríoth riamh a Raghnaillchaibh,
síon fhuar acht turadhbh toirtheadh,
an sduagh umhal urnaightheadh.